

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 5Co/73/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7621206402
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Slávka Zborovjanová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2022:7621206402.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Slávky Zborovjanovej a sudkýň JUDr. Zuzany Stolárovej a JUDr. Adriany Murínovej v spore žalobcu: N. H., D.. XX.XX.XXXX, N. C. XXX, proti žalovaným v 1. rade: EOS KSI Slovensko, s.r.o. so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, zast.: Advokátska kancelária Remedium Legal, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5 a v 2. rade: Aukčná spoločnosť s.r.o. so sídlom v Bratislave, Kopčianska 10, IČO: 46 141 341, zast.: Advokátska kancelária-Marek Piršel s.r.o., so sídlom v Bratislave, Kopčianska 10, o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní žalovaného v 2. rade proti uzneseniu Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 3. januára 2022 č.k. 8C/71/2021-12

rozhodol:

M e n í uznesenie vo výroku I. vo vzťahu medzi žalobcom a žalovaným v 2. rade tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia z a m i e t a .

M e n í uznesenie vo výroku III. vo vzťahu medzi žalobcom a žalovaným v 2. rade tak, že žalovanému v 2. rade priznáva nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

Žalovanému v 2. rade priznáva v plnom rozsahu nárok na náhradu trov odvolacieho konania vo vzťahu k žalobcovi.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) napadnutým uznesením nariadil neodkladné opatrenie nasledovne:

I. Žalovaní 1/ a 2/ s ú p o v i n n í dočasne sa zdržať vykonávania dražby, ktorej predmetom je súbor nehnuteľností zapísaných na LV č. XXX vedenom Okresným úradom Spišská Nová Ves, k. ú. C., P. C., okres Spišská Nová Ves, kde sú nižšie uvedené nehnuteľnosti evidované ako: Pozemky registra "C : parc. č. XXXX, Trvalý trávnatý porast, o výmere 9470 m², par. č. XXXX/X, Zastavané plochy a nádvoría o výmere 375 m², Stavby: súpisné číslo: XXX, na parcele číslo: XXXX/X, druh stavby: Rodinný dom s prísl.

II. Žalobca je p o v i n n ý do 30 dní odo dňa doručenia tohto uznesenia podať žalobu vo veci samej v spore žalobcu proti žalovanému 1/ EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 35 724 803 o určenie, že žalovaný 1/ nie je oprávnený domáhať sa výkonu záložného práva k nehnuteľnostiam na základe Zmluvy o úvere reg. č. XXX XXX zo dňa 9.5.2014.

III. Žalobca má voči žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozhodnutia.

2. Rozhodol tak o návrhu, ktorým žalobca navrhol nariadenie neodkladného opatrenia, podľa ktorého by súd uložil žalovaným povinnosť držať sa výkonu dobrovoľnej dražby nehnuteľností evidovaných na LV č. XXX G..Ú.. C., ktorého je vlastníkom, keď poukázal na to, že žalovaný v 1. rade podal návrh na vykonanie

dražby na základe zmluvy o úvere zo dňa 9.5.2014 a žalovaný v 2. rade dňa 20.12.2021 ako dražobník vydal oznámenie o dražbe č. XXX/XXXX, ktorej predmetom sú nehnuteľnosti v osobnom vlastníctve žalobcu zapísané na LV č. XXX G..Ú.. C. v návrhu bližšie špecifikované ako pozemky registra C parc. č. XXXX, trvalý trávnatý porast o výmere 9470 m², parc. č. XXXX/X, zastavané plochy a nádvoria o výmere 375 m², stavby so súp. č. XXX na parcele č. XXXX/X, druh stavby rodinný dom s príslušenstvom (ďalej aj predmetné nehnuteľnosti). Oznámeniu návrhu na vykonanie dražby predchádzalo podanie žaloby na zaplatenie sumy 32.000 € s prísl., ktoré aktuálne je vedené na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp. zn. 7Csp/146/2020 medzi žalobcom a žalovaným v 1. rade a doposiaľ nie je právoplatne skončené, pretože vec v dôsledku podaného odvolania žalobcu sa nachádza na Krajskom súde v Košiciach. Vychádzajúc z obsahu súdneho spisu 7Csp/146/2020 je zrejme, že žalovaný v 2. rade podal dňa 16.7.2020 (správne má byť zrejme žalovaný v 1. rade, pozn. odvolacieho súdu) žalobu na plnenie pohľadávky z tej istej úverovej zmluvy reg. č. XXXXXX, na základe ktorej má snahu získať uspokojenie aj dobrovoľnou dražbou podľa zákona o dobrovoľných dražbách, pričom ale s poukazom na platne neskončený spor sp. zn. 7Csp/146/2020 nevie a nemôže vydať vyhlásenie o pravosti, výške a splatnosti pohľadávky, pre ktorú navrhuje výkon záložného práva, čím porušuje § 16 zákona o dobrovoľných dražbách.

3. Po odcitovaní § 324 ods. 1, § 325 ods. 1 a ods. 2 písm. c) a d), § 329 ods. 1, § 331 ods. 1 a § 336 ods. 1 až 3 CSP súd vysvetlil podstatu inštitútu neodkladného opatrenia a tiež zákonné predpoklady pre jeho nariadenie.

4. Súd mal za to, že žalobca preukázal dostatočným spôsobom, že sa má uskutočniť dražba nehnuteľností, ktoré sú v jeho vlastníctve v čase, kedy výška zabezpečeného úveru zo strany žalobcu je spochybňovaná. Poukázal na to, že predmetná úverová zmluva je zmluvou spotrebiteľskou a žalobcovi hrozí nebezpečenstvo bezprostrednej ujmy, nakoľko žalovaní začali záložné právo aktívne vykonávať a za tým účelom sa má dňa 28.1.2022 realizovať dobrovoľná dražba. Nedôvodným výkonom dražby by došlo k nenávratnej ujme na právach a oprávnených záujmoch žalobcu a k neoprávnenému zásahu do jeho práva na obydlie, na súkromný a rodinný život a v konečnom dôsledku k porušeniu článku 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Vzhľadom na uvedené skutočnosti má súd za to, že sú splnené predpoklady na nariadenie neodkladného opatrenia, preto dočasne pozastavil proces výkonu dražby, kým vo veci nebude jednoznačne preukázané oprávnenie, resp. neoprávnenie žalovaného domáhať výkonu tohto práva k nehnuteľnostiam vo vlastníctve žalobcu.

5. Súd zároveň uložil žalobcovi podať do 30 dní od právoplatnosti tohto uznesenia žalobu vo veci samej, pretože týmto neodkladným opatrením nemožno dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi stranami. Nariadené neodkladné opatrenie má len dočasný charakter. Ak v stanovenej lehote žaloba nebude podaná, súd v zmysle § 336 ods. 3 Civilného sporového poriadku nariadené neodkladné opatrenie zruší.

6. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP tak, že nakoľko žalobca bol v konaní úspešný, bola mu priznaná náhrada trov v plnom rozsahu.

7. Proti predmetnému uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný v 2. rade z odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f) a písm. h) CSP a navrhol odvolaciemu súdu návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietnuť. Považoval návrh žalobcu za zjavne neopodstatnený, nedôvodný a účelový, na základe čoho neexistuje žiadna opora pre nariadenie neodkladného opatrenia. Odvolateľ poukázal na to, že z rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. PL ÚS 23/14 vyplýva, že samotné uzatvorenie zmluvy o zriadení záložného práva so sebou prináša možnosť pre záložného veriteľa speňažiť záloh prostredníctvom dobrovoľnej dražby, pričom vystupuje ako zástupca záložcu. Vzhľadom na uvedené sa dobrovoľná dražba odvíja od predchádzajúceho úkonu vlastníka, ktorý dáva súhlas na budúce speňaženie určitého svojho majetku určitým spôsobom regulovaným právom. Súd tak svojím rozhodnutím zakázal žalovanému v 1. rade realizáciu jeho zákonných opatrení, pričom uvedený postup je v priamom rozpore s Ústavou SR (čl. 1, čl. 2, čl. 144 ods. 1 Ústavy SR). Predpokladom preukázania potreby nariadenie neodkladného opatrenia je skutočnosť, že hrozí ireverzibilný, či veľmi ťažko napravitelný právny stav. Po odcitovaní § 151a, § 151b ods. 1, § 151j, § 151l ods. 4 OZ, § 21 ods. 2, ods. 3, ods. 5 zákona o dobrovoľných dražbách a § 228 ods. 2 CSP zhodnotil, že právny poriadok Slovenskej republiky obsahuje celý súbor prostriedkov právnej ochrany vrátane osobitne konštruovanej žaloby, kedy sa ten, kto tvrdí, že bolo jeho právne postavenie napr. nezákonnou dražbou dotknuté, môže bez väčšej právnej zložitosti domáčať ochrany svojho právneho postavenia a stav sa obnovuje

späťne, t.j. k času pred vykonaním dražby. Za situácie, kedy sa vlastnícke právo nepremlčuje a existuje tu žaloba na určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby, uvedené vylučuje potrebu dočasnej úpravy, ako aj vylučuje možnosť túto potrebu osvedčiť. Žalobca si bol plne vedomý ťarchy a možnosti vykonať záložné právo a zaviazal sa výkon záložného práva strpieť. Na rozdiel od žalobcu však majetkové poškodenie žalovaného v 1. rade a žalovaného v 2. rade každým dňom narastá a nie je zrejmé, či bude môcť byť reparované. Odcitoval relevantné znenie rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/156/2009, tiež uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co/393/2016, uznesenia Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10Co/117/2018 a uznesenia Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 4Cob/7/2019. V nadväznosti na uvedené mal za to, že v zmysle ustanovení CSP o neodkladnom opatrení, pod potrebou dočasnej úpravy pomerov účastníkov treba rozumieť stav vzťahov účastníkov, ktorý neznesie odklad a teda súd musí zvažovať, či v prípade jeho nariadenia nedôjde k nevyváženému zásahu do vzťahov účastníkov alebo tretích osôb. Práve výkon dobrovoľných dražieb je predmetom podnikania žalovaného v 2. rade, ktorý v súlade s platným zákonom o dobrovoľných dražbách musí byť ústavne konformne aplikovaný aj voči dražobníkov. Nariadením neodkladných opatrení automaticky po podaní návrhu žalobcov je dražobníkom, hoci sa nedopustili žiadneho porušenia zákona o dobrovoľných dražbách, zakázané vykonávať podnikateľskú činnosť. Nariadenie neodkladného opatrenia je na ťarchu žalovaných a zákon o dobrovoľných dražbách sa stáva takto prakticky nevykonateľným. Takýto postup vzhľadom na citovanú súdnu prax je v rozpore nielen s textom a účelom zákona, ale aj právnym názorom Ústavného súdu SR a Najvyššieho súdu SR, keď postupom súdu je dražobník de facto postihovaný zákazom výkonu podnikateľskej činnosti bez toho, aby porušil akúkoľvek povinnosť podľa zákona. Základný zmysel neodkladného opatrenia je ochrana toho, kto o jeho vydanie žiada, avšak je potrebné tiež rešpektovať ústavné pravidlá ochrany práva aj toho, voči komu smeruje. Záverom podotkol, že nie je pasívne legitimovaný, nakoľko mu nesvedčí žiadne právo vyplývajúce z právneho vzťahu so žalobcom, pretože žalovaný v 2. rade je len vykonávateľom práva vyplývajúceho zo zmluvného vzťahu, ktorý prináleží inému subjektu (v tomto prípade žalovanému v 1. rade).

8. Žalobca vo svojom vyjadrení k podanému odvolaniu zdôraznil, že sa stotožňuje s výrokom napadnutého uznesenia a navrhuje ho odvolaciemu súdu ako vecne správne potvrdiť. Poprel existenciu namietaných odvolacích dôvodov. V súvislosti s rozhodnutím Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/156/2009 uviedol, že odvolateľ bez ďalšieho vysvetlenia iba tvrdí, že napadnuté rozhodnutie je v rozpore s predmetným rozhodnutím Najvyššieho súdu SR. V tejto súvislosti tiež poznamenal, že predmetným rozhodnutím Najvyššieho súdu SR bolo rozhodnuté o dovolaní podľa § 243b ods. 1 OSP, keď v merite veci išlo o žalobu o neplatnosť vykonanej dražby podľa zák. č. 527/2002 Z.z., teda išlo o diametrálne odlišný predmet konania (nie nariadenie neodkladného opatrenia) založený na inom skutkovom základe, preto odkaz na predmetné rozhodnutie v prejednávanej veci je právne irelevantné. V tejto súvislosti poukázal aj na uznesenie Ústavného súdu SR II. ÚS 318/2010 vo veci sp. zn. 3Cdo/156/2009. V súvislosti s výňatkom z plenárneho rozhodnutia Ústavného súdu SR č.k. PL ÚS 23/14 namietal, že odvolateľ nevysvetľuje a nedokazuje, ako predmetné rozhodnutie Ústavného súdu SR možno aplikovať na prejednávaný prípad, súčasne pokiaľ z výňatku predmetného rozhodnutia Ústavného súdu SR nijako nevyplýva, žeby ho bolo možné v predmetnom konaní aplikovať. Napokon k citáciám ďalších rozhodnutí súdov uviedol, že výrokmi týchto rozhodnutí síce došlo k zamietnutiu neodkladného opatrenia v súvislosti s výkonom dobrovoľnej dražby, avšak ani v jednom prípade nejde o zhodný skutkový základ. Podotkol, že záložné právo je vždy viazané na existenciu pohľadávky, čo znamená, že jeho vznik a zánik sa odvíja od vzniku alebo zániku zabezpečovacej pohľadávky a že pokiaľ pohľadávka, ktorá bola zabezpečená záložným právom zanikne, zaniká aj záložné právo a teda, že záložné právo sa viaže na pohľadávku. Mal za to, že v predmetnom návrhu žalobca dostatočne preukázal, že konaním žalovaných je porušované platné právo medzi účastníkmi najmä § 16 zák. č. 527/2002 Z.z. a teda ide o potrebu neodkladnej úpravy právnych vzťahov medzi stranami konania s dôrazom na konkrétne právo. V konaní vo veci samej pod sp. zn. 7Csp/146/2020 je teda výška pohľadávky záložného veriteľa, ktorá má byť zabezpečená zálohom, spochybnená a nevykonateľná, pričom je zrejmé, že žalovaný započal s výkonom záložného práva práve z predmetnej pohľadávky. Navrhol preto odvolaciemu súdu napadnuté uznesenie potvrdiť ako vecne správne.

9. Odvolateľ vo svojej odvolacej replike naďalej trval na tom, že dôvodne poukázal na rozhodnutie NS SR sp. zn. 3Cdo/156/2009, v ktorom Najvyšší súd SR dospel k záveru, že uskutočneniu dobrovoľnej dražby nebráni súbežne prebiehajúce súdne konanie, v ktorom sa záložný veriteľ voči záložnému dlžníkovi domáha uspokojenia pohľadávky zabezpečenej záložným právom, čo znamená, že záložný veriteľ nemá exekučný titul a pravosť, výška a splatnosť pohľadávky, pre ktorú sa navrhuje výkon záložného

práva, môže byť sporná, nebráni záložnému veriteľovi realizovať záložné právo v rámci ním navrhovanej dobrovoľnej dražby. Z uvedeného je teda zrejmé, že v akej otázke spočíva rozpor záveru súdu so záverom Najvyššieho súdu SR a na uvedenom nemení nič ani to, že išlo o odlišné predmety konania. K namietanej citácii rozhodnutia Ústavného súdu SR č.k. PL ÚS 23/14, z ktorej podľa odvolateľa nevyplýva, ako je možné ho aplikovať v predmetnom konaní, odvolateľ sa domnieva, že k takýmto tvrdeniam žalobcu mohol dospieť len na základe nepochopenia inštitútu zabezpečenia záložným právom a čítaním bez porozumenia. O uvedenom svedčí aj poukaz žalobcu na to, že žalovaný v 1. rade podal žalobu na plnenie pohľadávky z tej istej úverovej zmluvy, na základe ktorej má snahu získať jej uspokojenie aj dobrovoľnou dražbou. Odvolateľ však v tejto súvislosti uvádza, že uvedený postup nezakazuje žiadny právny predpis. Pokiaľ by došlo k uspokojeniu pohľadávky výťažkom z dražby, žalovaný v 1. rade by musel svoju žalobu na plnenie zobrať späť.

10. Žalovaný v 1. rade vo svojom podaní k odvolaniu a k vyjadreniu žalobcu k odvolaniu poukázal na to, že sa stotožňuje s odvolaním žalovaného v 2. rade. Po odcitovaní § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, § 328 ods. 1 CSP, § 151a, § 151b ods. 1, § 151j, § 151l ods. 4 OZ a § 21 ods. 2 a ods. 5 zákona o dobrovoľných dražbách odkázal v plnom rozsahu a poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Žiline č.k. 11Co/144/2019. Zdôraznil, že žalobca v podanom návrhu poukazuje výlučne na skutočnosť, že o uplatnenej pohľadávke žalovaného v 1. rade nebolo právoplatne rozhodnuté s tým, že žiadne zákonné ustanovenie záložnému veriteľovi neprikazuje viesť záložné právo len pre judikovanú pohľadávku a na žiadne takéto zákonné ustanovenie v podanom návrhu žalobca ani nepoukázal. Poukázal tiež na uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 11CoCsp/44/2021, z ktorého vyplýva konštatácia, že veriteľovi, ktorému zároveň patrí postavenie záložného veriteľa, žiadne zákonné ustanovenie neprikazuje, aby pred výkonom záložného práva dobrovoľnou dražbou disponoval vykonateľným súdnym rozhodnutím na plnenie, veriteľ môže sám zvoliť, či uplatní právo spočívajúce vo výkone záložného práva, resp. svoje práva uplatní žalobou na plnenie, nič mu nebráni postupovať zároveň v realizácii záložného práva a zároveň v uplatňovaní pohľadávky v súdnom konaní. Mal preto za to, že odvolanie žalovaného v 2. rade je v celom rozsahu dôvodné, keďže žalobca nepoukázal na žiaden relevantný dôvod, pre ktorý žiada nariadenie neodkladného opatrenia a iba skutočnosť, že sa má vykonať dobrovoľná dražba, nie je dôvodom pre nariadenie neodkladného opatrenia. Navrhol preto odvolaciemu súdu napadnuté uznesenie zmeniť tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

11. Ďalšie vyjadrenia v odvolacom konaní neboli podané.

12. V súvislosti s podaným odvolaním odvolací súd zdôrazňuje, žalovaní v predmetnom konaní netvorí nerozlučné spoločenstvo, teda odvolanie jedného z nich nemá vplyv na právoplatnosť tej časti uznesenia, ktorá sa týka výlučne aj druhého žalovaného. Pokiaľ preto v prejednávanom prípade podal odvolanie iba žalovaný v 2. rade, uznesenie vo vzťahu medzi žalobcom a žalovaným v 1. rade nadobudlo právoplatnosť a nebolo predmetom odvolacieho prieskumu.

13. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalovaného v 2. rade ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 a § 380 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné.

14. Predmetom konania je návrh na nariadenie neodkladného opatrenia podaný pred začatím konania. Súd predmetnému návrhu vyhovel, keď napadnutým uznesením zaviazal žalovaného v 2. rade ako odvolateľa (popri žalovanom v 1. rade) k povinnosti zdržať sa vykonávania dražby, ktorej predmetom je súbor predmetných nehnuteľností vlastnícky patriacich žalobcovi.

16. Podľa § 324 ods. 1 CSP, pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

16. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

17. V návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva (§ 326 ods. 1 a ods. 2 CSP).

18. Podľa § 329 ods. 1 CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

19. Podľa § 325 ods. 2 písm. d) CSP, neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby niečo vykonala, ničoho sa zdržala alebo niečo znášala.

20. Odvolateľ svoje odvolanie oprel tiež o odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP, t.j. že, rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, keď mal najmä zato, že pre nariadenie neodkladného opatrenia nedošlo k splneniu skutkových a právnych dôvodov a že nariadené neodkladné opatrenie predstavuje závažný zásah do práv žalovaných.

21. K odvolaciemu dôvodu v zmysle § 365 ods. 1 písm. h) CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť alebo ak použil síce správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval na daný prípad.

22. Odvolací súd dospel k záveru, že tento odvolací dôvod bol naplnený.

23. Z citovaných zákonných ustanovení, ako aj zo samotnej podstaty neodkladného opatrenia vyplýva, že základnými predpokladmi nariadenia neodkladných opatrení pred konaním vo veci samej sú osvedčenie dôvodnosti a trvania nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a osvedčenie potreby neodkladnej úpravy pomerov strán sporu alebo osvedčenie obavy, že exekúcia bude ohrozená, t. j. osvedčenie nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy.

24. Všetky tieto zákonné podmienky musia byť splnené kumulatívne a je povinnosťou súdu dôsledne skúmať ich splnenie, každú jednotlivo, ako aj v ich vzájomnej súvislosti. Z charakteru neodkladných opatrení vyplýva, že pred ich nariadením nemusí súd zisťovať všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia vo veci samej, ale pre jeho nariadenie musia byť osvedčené aspoň základné skutočnosti umožňujúce záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana a musí byť zrejmé, že bez okamžitej, i keď len dočasnej úpravy právnych pomerov by bolo právo strany sporu ohrozené. Pred nariadením neodkladného opatrenia musí súd zvážiť, či v dôsledku neodkladného opatrenia sa nevytvorí nezvratný (nenapraviteľný) stav v právnych vzťahoch medzi stranami sporu, a či zásah do práv dotknutej strany sporu je primeraný žalobcom osvedčenému porušeniu jeho práv a právom chránených záujmov; t.j. či ide o zásah primeraný.

25. Ako vyplýva z odôvodnenia napadnutého uznesenia (body 15. a 16.), súd mal zato, že žalobca dostatočným spôsobom preukázal, že žalobcovi hrozí nebezpečenstvo bezprostrednej ujmy, nakoľko žalovaní v 1. a v 2. rade začali záložné právo aktívne vykonávať a za tým účelom sa má dňa 28.1.2022 realizovať dobrovoľná dražba. Nedôvodným výkonom dražby by pritom došlo k nenávratnej ujme na právach sa oprávnených záujmov žalobcu a neoprávnenému zásahu do jeho práva na obydlie, na súkromný a rodinný život a v konečnom dôsledku k porušeniu článku 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Vzhľadom na uvedené skutočnosti má súd za to, že sú splnené predpoklady na nariadenie neodkladného opatrenia, preto dočasne pozastavil proces výkonu dražby, kým vo veci nebude jednoznačne preukázané oprávnenie, resp. neoprávnenie žalovaného domáhať výkonu tohto práva k nehnuteľnostiam vo vlastníctve žalobcu.

26. Ako ďalej vyplýva z odôvodnenia napadnutého uznesenia (bod 5.), vychádzajúc z obsahu súdneho spisu 7Csp/146/2020 je zrejmé, že žalovaný v 2. rade podal dňa 16.7.2020 (správne má byť zrejme žalovaný v 1. rade, pozn. odvolacieho súdu) žalobu na plnenie pohľadávky z tej istej úverovej zmluvy reg. č. XXXXXX, na základe ktorej má snahu získať uspokojenie aj dobrovoľnou dražbou podľa zákona č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách, pričom ale s poukazom na platne neskončený spor sp. zn. 7Csp/146/2020 nevie a nemôže vydať vyhlásenie o pravosti, výške a splatnosti pohľadávky, pre ktorú navrhuje výkon záložného práva, čím porušuje § 16 zákona č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách.

27. Súd teda založil odôvodnenosť predmetného návrhu na závere o nedôvodnosti výkonu dražby, ktorú dal do súvisu so záverom, že pokiaľ nie je právoplatne skončené súdne konanie o plnenie pohľadávky iniciované žalovaným v 1. rade, pre ktorú sa súčasne navrhuje výkon záložného práva dobrovoľnou dražbou, žalovaný porušuje zákon o dobrovoľných dražbách.

28. Odvolací súd tieto závery súdu považuje za právne neudržateľné.

29. V prvom rade podľa názoru odvolacieho súdu okolnosť, že súdne konanie o plnenie pohľadávky, pre ktorú sa súčasne navrhuje výkon záložného práva dobrovoľnou dražbou, nie je právoplatne skončené, nebráni výkonu záložného práva realizáciou dražby podľa zákona o dobrovoľných dražbách.

30. Uvedené korešponduje so závermi Najvyššieho súdu SR uvedenými v rozsudku sp. zn. 3Cdo 156/2009, podľa ktorého:

„Oprávneniu záložného veriteľa domáhať sa uspokojenia pohľadávky zabezpečenej záložným právom výťažkom zo zálohu bol zákonom o dobrovoľných dražbách (účinným od 1. januára 2003) vytvorený nový inštitucionálny rámec. Pre účely prejednávanej veci je potrebné uviesť, že v zmysle zákona o dobrovoľných dražbách:

Dražbou sa rozumie verejné konanie, ktorého účelom je prechod vlastníckeho práva alebo iného práva k predmetu dražby, konané na základe návrhu navrhovateľa (viď bližšie § 2 písm. a/). Vydražiteľom je účastník dražby, ktorému bol udelený príklep (§ 2 písm. g/). Dražobníkom je osoba, ktorá organizuje dražbu a spĺňa podmienky ustanovené týmto a osobitným zákonom a vzniklo jej oprávnenie na prevádzkovanie príslušnej živnosti (§ 6 ods. 1 veta prvá). Navrhovateľom dražby je vlastník predmetu dražby alebo osoba oprávnená konať v mene vlastníka podľa osobitného zákona (ďalej len „záložný veriteľ“), ktorý za podmienok ustanovených týmto zákonom navrhuje vykonanie dražby (§ 7 ods. 1). Navrhovateľ dražby je povinný písomne vyhlásiť, že predmet dražby je možné dražiť. Ak je navrhovateľom dražby záložný veriteľ, je povinný písomne vyhlásiť aj pravosť, sumu a splatnosť pohľadávky, pre ktorú sa navrhuje výkon záložného práva podľa tohto zákona (§ 7 ods. 2). Dražbu je možné vykonať len na základe písomnej zmluvy o vykonaní dražby, ktorú uzavrie navrhovateľ dražby s dražobníkom (§ 16 ods. 1 text pred bodkočiarkou). Prílohou zmluvy je aj písomné vyhlásenie záložného veriteľa o pravosti, výške a splatnosti pohľadávky, pre ktorú sa navrhuje výkon záložného práva, a o tom, že predmet dražby je možné dražiť (§ 16 ods. 3 veta druhá). V prípade, ak boli porušené ustanovenia tohto zákona, môže osoba, ktorá tvrdí, že tým bola dotknutá na svojich právach, požiadať súd, aby určil neplatnosť dražby. Toto právo zaniká, ak sa neuplatní do troch mesiacov odo dňa konania dražby (§ 21 ods. 2). Súd určí neplatnosť dražby, ak je na tom naliehavý právny záujem (§ 21 ods. 3). Navrhovateľ dražby zodpovedá sa správnosť vyhlásenia o tom, že predmet dražby je možné dražiť. Záložný veriteľ zodpovedá za pravosť, výšku a splatnosť pohľadávky, pre ktorú sa navrhuje výkon záložného práva. Zodpovednosti za škodu, ktorá vznikne porušením povinnosti podľa tohto odseku, sa nemožno zbaviť (§ 33 ods. 2).

Z vyššie uvedených zákonných ustanovení ani ustanovení upravujúcich záložné právo nevyplýva, že by prebiehajúce súdne konanie, ktorého predmetom je žaloba o uloženie povinnosti zaplatiť pohľadávku zabezpečenú záložným právom, bolo dôvodom, so zreteľom na ktorý by záložný veriteľ nemohol pristúpiť k realizácii záložného práva postupom podľa zákona o dobrovoľných dražbách.“

31. Citované závery najvyššieho súdu sú použiteľné aj pre predmetné konanie, ktorého predmetom je nariadenie neodkladného opatrenia a nie konanie o neplatnosť dražby, ako tomu bolo spomínanom konaní vedenom na NS SR pod sp. zn. 3Cdo 156/2009, pretože Najvyšší súd SR vo svojom rozsudku posudzoval práve vzťah medzi prebiehajúcim súdnym konaním, ktorého predmetom je žaloba o uloženie povinnosti zaplatiť pohľadávku zabezpečenú záložným právom a (ne)možnosťou realizácie záložného práva postupom podľa zákona o dobrovoľných dražbách.

32. V druhom rade odvolací súd zastáva názor, že súd nemôže opodstatnenosť predmetného návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia založiť (aj) na tvrdení o porušení zákona o dobrovoľných dražbách (konkrétne jeho § 16), pretože to, či v prejednávanom prípade boli prípadne porušené ustanovenia zákona o dobrovoľných dražbách, môže byť predmetom súdneho prieskumu iba v osobitnom konaní, ktorým je konanie neplatnosť dražby podľa § 21 ods. 2 zák. č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách. Z ustálenej judikatúry totiž vyplýva, že otázku neplatnosti dobrovoľnej dražby nemôže súd posudzovať v inom konaní než v konaní podľa § 21 ods. 2 zák. č. 527/2002 Z.z., a to ani ako otázku prejudiciálnu - predbežnú (pozri napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo 186/2010).

33. A napokon, odvolací súd má zato, že pre nariadenie neodkladného opatrenia v konaní nebola splnená podmienka osvedčenia nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy.

34. Predaj zálohu na dobrovoľnej dražbe podľa osobitného zákona predstavuje jeden zo zákonom určených spôsobov výkonu záložného práva (§ 151j ods. 1 veta prvá OZ).

35. Dobrovoľná dražba bez ohľadu na to, či ňou dochádza k realizácii záložného práva zabezpečujúceho štandardné alebo spotrebiteľské záväzkové vzťahy a bez rozlíšenia, či je predmetom dražby nehnuteľnosť zabezpečujúca bytovú potrebu dlžníka alebo iná vec, je upravená samostatným zákonom č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách, ktorej postup pri výkone záložného práva, tak ako bolo uvedené v predchádzajúcom bode, Občiansky zákonník výslovne umožňuje v § 151j. Táto zákonná úprava, pri ktorej je potrebné vyjsť z prezumpcie ústavnosti, predstavuje medze ústavných práv (vlastníť majetok a na rešpektovanie obydľia), predpokladané čl. 13 Ústavy SR, v intenciách ktorých zásah do práv a oprávnených záujmov napriek tomu, že sa navonok javí byť v rozpore s ústavným textom, v konečnom dôsledku protiústavný nie je. Možnosť súdneho prieskumu výkonu záložného práva formou dobrovoľnej dražby v podmienkach slovenského právneho poriadku je daná napríklad inštitútom žaloby o neplatnosť dražby, pričom platí, že ak súd určil dražbu za neplatnú, účinky príklepu zanikajú ku dňu príklepu. V kontexte uvedeného potom nemožno súhlasiť ani s vysloveným záverom súdu o tom, že nedôvodným výkonom dražby by došlo k nenávratnej ujme na právach a oprávnených záujmov žalobcu.

36. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov vyplýva, že súd založil naplnenie predpokladov na nariadenie neodkladného opatrenia na nesprávnom právnom závere o opodstatnenosti predmetného návrhu voči odvolateľovi. Súčasne odvolací súd logicky nevzhladol naplnenie základných predpokladov na nariadenie neodkladného opatrenia voči odvolateľovi, pokiaľ žalobca založil dôvodnosť predmetného návrhu výlučne na tých argumentoch, s ktorými sa stotožnil súd pri svojom vyhovujúcom rozhodnutí.

37. Tým neboli splnené podmienky na potvrdenie uznesenia a ani na jeho zrušenie, pokiaľ ide o vzťah medzi žalobcom a žalovaným v 2. rade ako odvolateľom, na základe čoho odvolací súd pristúpil k jeho zmene (§388 CSP) tak, že vo výroku I. vo vzťahu medzi žalobcom a žalovaným v 2. rade návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

38. Plný úspech žalovaného v 2. rade v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia súvisí s výrokom o trovách prvoinštančného konania, na základe čoho odvolací súd súčasne zmenil uznesenie vo výroku III. vo vzťahu medzi žalobcom a žalovaným v 2. rade v súlade s § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 396 ods. 1 CSP tak, že priznal žalovanému v 2. rade nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

39. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že odvolací súd priznal úspešnému žalovanému v 2. rade nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu voči žalobcovi, ktorý v odvolacom konaní nebol úspešný. Odvolací súd ešte poznamenáva, že pokiaľ sa v odvolacom konaní vyjadril tiež žalovaný v 1. rade, hoci tak urobil na výzvu súdu, tento nebol stranou sporu v odvolacom konaní (pozri bod 12. tohto uznesenia), preto súd o jeho prípadných trovách odvolacieho konania nerozhodol.

40. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).